

Mateřská škola, Praha 3, nám. Jiřího z Lobkovic 23/119, IČO: 65993110,

datová schránka: q67jup8, Tel: 777479046, web: www.mslobkovicovo.cz, email: reditelka@mslobkovicovo.cz

---

PROJEKT PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

S názvem:

„Ferda v motýlí zahrádce“

Zpracovala:
Alena Štěpánová
pro účely MŠ nám. Jiřího z Lobkovic

SEZNÁMENÍ S PROJEKTEM

Téma: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Klíčová slova: seznámení s životním cyklem Babočky bodlákové, ochrana přírody a životního prostředí, hmyz, rostliny

Forma realizace (délka projektu): podle délky líhnutí – 1-2 týdny do vypuštění

Časové rozvržení: celý týden, každý den

Dílčí vzdělávací cíle, účel projektu:

Dítě a svět: vzbudit u dětí zájem o přírodu, o procesy a zákonitosti, které v přírodě probíhají, budovat v dětech zodpovědnost, samostatnost; vytvořit u dětí úctu k životu ve všech jeho formách; vést děti k lásce a ohleduplnosti k přírodě a k sobě navzájem; osvojit si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o životní prostředí; znát význam životního prostředí pro člověka;

Cílová skupina: 3-4,4-5, 5-6 let, heterogenní třída

Místo a prostředí konání: třída, školní zahrada

Rozvíjené KK:

Kompetence k učení: soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

Komunikativní kompetence: ovládá řeč, mluví ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Sociální a personální kompetence: samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

Rizika:

Dítě a svět: nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné nebo žádné odpovědi na otázky

Název činnosti: POZORUJEME HMYZ na školní zahradě a Babočky bodlákové v „motýlích zahrádkách“.

Konkretizované očekávané výstupy, záměry:

- Dítě rozvíjí smyslové vnímání
- Dítě se nerušeně, záměrně soustředí, pozoruje a zkoumá hmyz

- Dítě pozoruje pomůckami živou přírodu
- Dítě vyjadřuje své dojmy a prožitky
- pomocí všech smyslů

Motivace: Víte, děti, kde můžeme vidět některé druhy hmyzu – motýlů, broučků, ...

I na naši školní zahradě určitě nějaké najdeme.

Housenka

Leze, leze housenka
vytažená do tenka,

schouli-la se v kuličku,
žalovala sluníčku.

Sluníčko se na ni smálo
a koukejte, co se stalo:
motýlek z ní vyletěl,
každý, kdo ho uviděl,
ten mu krásu záviděl.

*Dítě se plazí po bříšku prostorem,
plazení je možno zpestřit
překážkami.*

*Schoulí se do klubička v lehu
na zemi.*

Přejde do dřepu.

*Běhá v prostoru, ruce má
v upažení.*

Motýl

Pestrý motýl sluší jaru,
sosáček má od nektaru.
Třepetá se tam a zpět,
nevynechá žádný květ.

Pomůcky a potřeby: lupa, mikroskop a
tablet, zvětšovací skla, nádobka.

Aktivita: Děti na školní zahradě budou hledat
a pozorovat pod lupou či pomocí
mikroskopu s tabletem hmyz. Prakticky tak
získají poznatky o tom, kolik mají některé druhy hmyzu nohou – porovnávání – méně x
více, očí a tykadel apod.

Ve třídě společně děti zhodnotí, které druhy hmyzu viděly a jak se dětem pátrání na
zahradě líbilo. Pro lepší představu je možné vyhledat nalezené druhy hmyzu na internetu
např. <https://hmyz.naturfoto.cz/>

Děti stále upozorňujeme, na to, že všechna zvířata, ptáky i hmyz musíme chránit a
nesmíme jim ubližovat.

Ve které pohádce nebo knížce se vypráví o
motýlcích?

JAK MAKOVÁ PANENKA POTKALA MOTÝLA EMANUELA

Na kraji makového pole seděl motýl s malým
oranžovým cylindrem na hlavě. Skládal a zase
křídla, ale za chvíli toho nechal a povídá: „Proč vlastně rozkládám křídla, když tu nikdo
není?“ Sotva dořekl, ozvalo se z makového pole: „Vždyť už jdu!“ A z máků jako z lesa
vyšla panenka. Měla makovou kvítkovou sukni a usmívala se. „Jsem Maková panenka,“
povídá motýlovi. Motýl smekl malý oranžový cylindr a poklonil se. „Jsem motýl
Emanuel. Líbíš se mi, panenko, a udělal bych ti i dvě poklony. Ale bojím se smekat, aby
mě nesezobl kos.“ „Toho se bát nemusíš,“ řekla Maková panenka. „Moje červená
suknička každého kosa zažene!“ Poskočila si a zatancovala dokola. A motýl Emanuel
samou radostí smekl a klaněl se na všechny strany. V tom ale přiletěl černý kos a sezobl

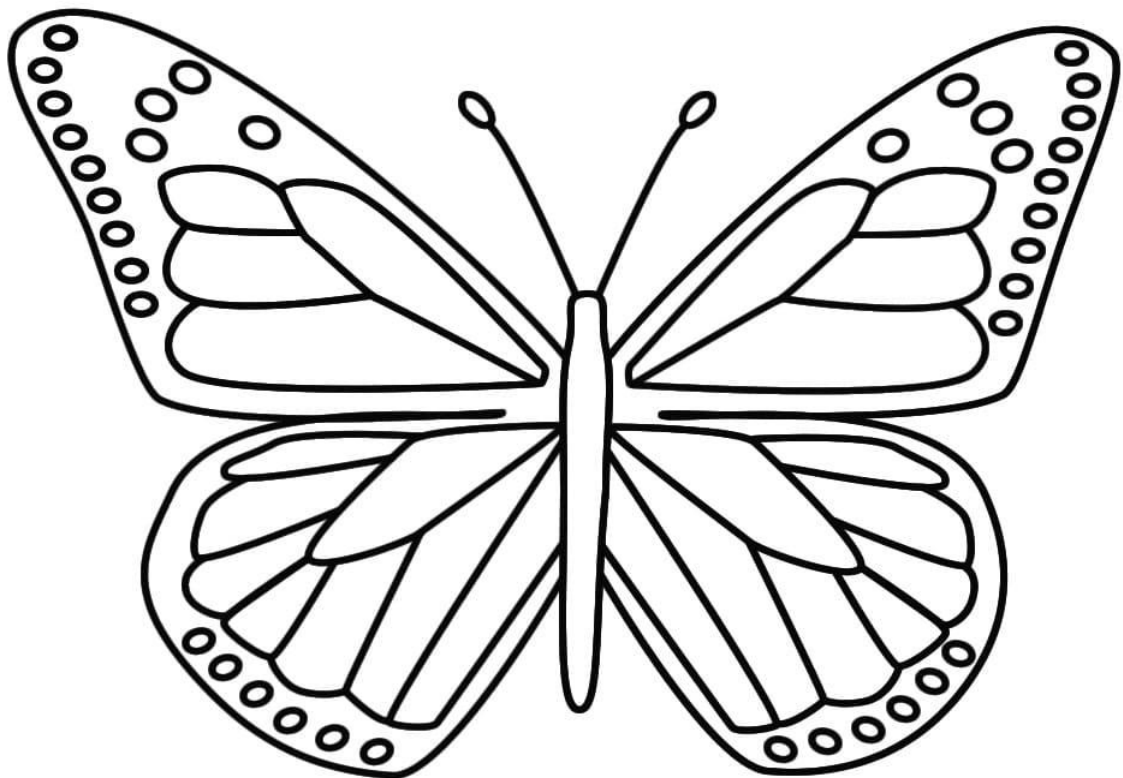

Emanuelovi cylindr. „Byl tu kos a sezobl mi cylindr,“ řekl motýl tiše. „Jak je to možné?“ podivila se Maková panenka a přestala se točit dokola. „O tom se musíme hned s někým poradit.“ Usedla motýlu Emanuelovi mezi křídla a letěli. Vznášeli se nad polem kvetoucích máků, až uviděli zralou makovici. Ta je ze všech nejchytřejší,“ řekla Maková panenka a začala se ptát: „Nemohla bys mi, makovice, povědět...“ „I mohla,“ povídá makovice. „Kdyby ses točila ke sluníčku, byla by tvá suknička ještě červenější a kos by uletěl. Ale ty ses točila od sluníčka, proto kos motýlu Emanuelovi sezobl cylindr. Je to všechno, co chceš vědět?“ „Děkuji,“ řekla Maková panenka. „Jenom ještě nevím, jak to udělat, aby kos Emanuelovi cylindr zase vrátil?“ Makovice se otřásla a maková zrnka v ní zašelestila, jako když se přesypají myšlenky. „Nastav dlaň,“ povídá panence. Maková panenka poslechla a do dlaní jí napršel mák. „V každém zrníčku je dost spaní na jednu noc,“ řekla makovice a dál už si panenky nevšímala. A tak Maková panenka s motýlem Emanuelem letěli zpátky a chvíli jim trvalo, než uviděli kosa. Měl na hlavě Emanuelův cylindr a klidně si zpíval. Panenka se k němu přitočila a upustila mu zrnko máku rovnou pod zobák. Ale kos se po něm ani neohlídl a povídá: „Kdepak, tímhle mě neuspíte. Mák já nezobám.“ Posunul si Emanuelův cylindr na stranu a zpíval dál. „On chodí spát až podle sluníčka,“ vzdychl motýl Emanuel. „Tak teda uspíme sluníčko!“ řekla Maková panenka. „Myslíš, že to dokážeš, Emanueli?“ Motýl Emanuel si tím vůbec nebyl jistý, ale přikývl. Vzal do kapsy tři maková zrnka, zamhouřil oči a letěl vzhůru. Nejdřív měl za víčky červeno, pak bílo a nakonec modro. To už byl u samého sluníčka. „Co mi neseš, Emanueli?“ povídá slunce. „Tři zrnka máku,“ odpověděl Emanuel. „Na setí?“ „Ale ne. Na spaní. Až usneš, sluníčko, usne taky kos a Maková panenka mu vezme cylindr.“ „Ona nosí cylindr?“ divilo se slunce. „Kdepak, ten je můj,“ řekl Emanuel a honem vytáhl z kapsy tři zrnka máku. Sluníčko je slízlo špičkou jazyka, překouslo je a usnulo. A když spí slunce, spí i kos. Usnul zrovna v polovině písničky a Emanuelův cylindr se skutálel do trávy. Maková panenka ho zvedla a pověsila na větvíčku. Motýl Emanuel se za chvíli vrátil a hned si cylindr posadil na hlavu. A třikrát smekl: Poprvé před sluníčkem. Podruhé před Makovou panenkou. A potřetí jenom tak, sám sobě pro radost.

© creative.cz

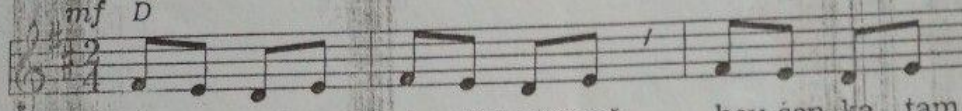
Znáte nějakou písničku o motýlkovi?

Čarodějnice

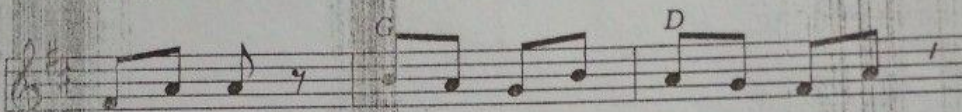
Hudba: Karel Hába
Slova: B. Kratochvíl

[Zvolna]

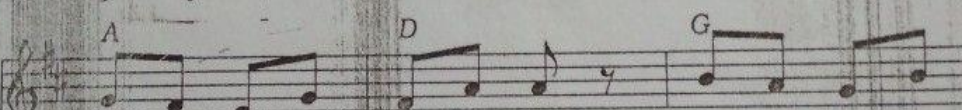
mf D

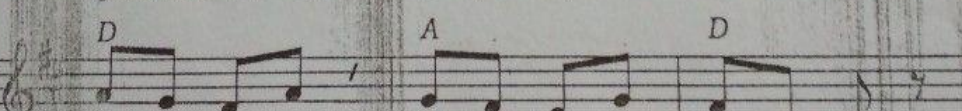
1. Čá-ry má-ry v du- tím stro- mě hou- sen-ka tam
2. Čá-ry má-ry u ti- chém koutku, ča- ru- je tam
3. Ča- ro- va- la až do ja- ra, až jí praskla

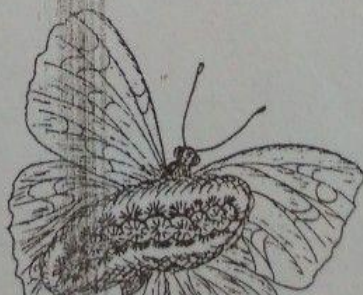
ča- ru- je, až vy- kou- zlí krás- né dí- lo,
dlou- hou nit, po- stýl- ku z ní u- plé- tá sí,
po- stýl- ka, hou- sen-ka se pro- mě- ni- la

ko- mu znás je da- ru- je, až vy- kou- zlí
v kuk- lu se chce pro- mě- nit, po- stýl- ku z ní.
v pře- krás- né- ho mo- tyl- ka, hou- sen-ka se

krás- né dí- lo, ko- mu z nás je da- ru- je.
u- plé- tá sí, v kuk- lu se chce pro- mě- nit.
pro- mě- ni- la v pře- krás- né- ho mo- tyl- ka.

Včelka

Mírně

Z. Šesták / M. Šestáková

1. Na za - hrád-ce pod ja - blo - ní mo - tý - lek tam

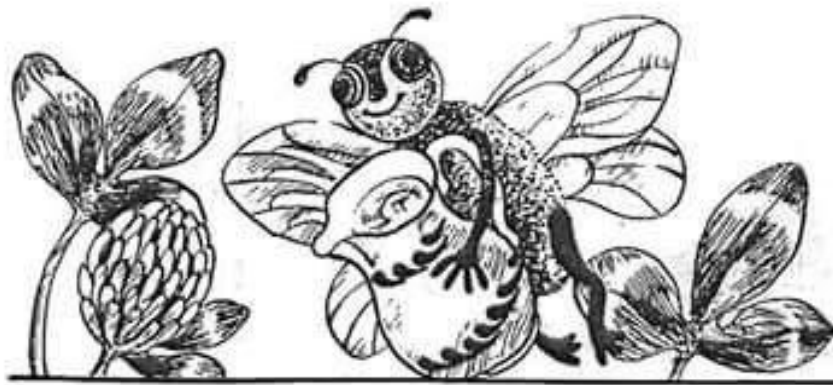
včel - ku ho - ní, hned, hned, hned dej mi, včel - ko,

med! Hned, hned, hned dej mi, včel - ko, med!

2. Včelička se na něj zlobí,
že jí křídélka už bolí,
[: hned, hned, hned
pryč, motýlku, leť! :]

3. Do úlu už včelky leť,
musím také pospíchat,
[: hned, hned, hned
taky domů leť! :]

MOTÝLI A PŘÍRODA

S dětmi můžeme společně pozorovat zázraky přírody zblízka.

„Motýlí zahrádky“ jsou pro děti skvělým zážitkem.

Můžeme pozorovat životní cyklus motýla v každé třídě doslova v přímém přenosu od housenky, přes kuklu až po vylíhnutí motýlů. Při tomto zážitkovém učení mohou děti sledovat změny každým dnem. Děti o tom, jak to chodí v přírodě, získají detailní informace formou zážitku.

- Housenky rychle rostou při požívání cukrové hmoty v plastových kelímcích.
- **Neotvírejte nádobku a nevyndávejte housenky**, pouze pozorujte s dětmi přes obal třeba i s lupou.
- V tomto momentě nepotřebují žádnou péči.
- Po cca 7–8 dnech se housenky zavěsí na víčko kelímku, zavěsí se hlavou dolů do písmene „J“ .
- Budou-li již viset všechny, nastává čas, kdy se kelímek opatrně otevře a na víčko se shora přilepí suchý zip, kterým se přichytí zevnitř na stěnu „motýlí zahrádky“, cca do výšky 4 cm (jako v přírodě). Zahrádku musíte zazipovat.
- Nyní nastává fascinující transformace **housenky** na nehybnou kuklu a dochází k METAMORFÓZE = přeměně v motýla. Kukly si nepřejí být vyrušovány!!! Občas se kukla chvěje = je to její obranný instinkt. Hlavička housenky se oddělí a kukla se zformuje. Její barva bude šedo – hnědá se zlatavými hroty.
- Za nedlouho – po 7–10 dnech se motýlci vylíhnou (před tím kukla ztmavne a prosvítají obrysy křídel) a my je budeme pozorovat a krmit 5–7 dní. Z kukly vylézá motýl asi ½ hodiny, poté se napije a poletuje. Je možné, že se objeví po vylíhnutí červená tekutina podobná krvi, vycházející ze zadní části motýla = pozůstatek z fáze formování křídel.
- S krmením motýlů začneme až po plném vyvinutí křídel – rozpustíte 2 čajové lžičky cukru ve 200 ml vody, v síťce mohou být i čerstvé květiny, které pomocí pipety pokapejte sladkou vodou. Je možné umístit papírový kapesník do mělké misky či talířku a navlhčit sladkou vodou. Dále si motýlci rádi pochutnají na nařezaných pomerančích, jablkách či starých banánech. Motýlí čichají pomocí dvou tykadélek a chuť vnímají pomocí předního páru ochlupených nožiček hned u hlavičky a rozvinutým sosáčkem potom nasává nektar.
- Zahrádku je možné doplnit přírodními prvky – květinami, větvičkami, listím, ...
- A nakonec Babočky vypustíme do volné přírody – (na školní zahradě) za slunečného dne při minimální teplotě 15°

POZOR !!!!

- Kelímek s housenkami nikdy nedáváme na okno, aby na ně svítilo sluníčko. Došlo by k úhynu housenek, nejlépe je najít stinné místo v interiéru.
- **NIKDY NEVKLÁDÁME NÁDOBU S NEKTAREM, MOTÝLI BY SE MOHLI PŘILEPIT A UTOPIT.**

**Celá transformace z housenky na dospělého motýla
trvá asi tři týdny v závislosti na okolní teplotě.**

Housenky jsou vývojovým stadiem Babočky bodlákové – latinsky *Vanessa Cardui*, která patří mezi nejrozšířenější druhy motýlů v Evropě. Babočka bodláková do střední Evropy přilétá ze středomoří a severní Afriky. Motýli pak střední Evropou migrují i dále na sever a východ Evropy. Na podzim se motýli vracejí zpět na jih do Afriky. Babočka bodláková je druhem motýlů, kteří jsou stále v pohybu.

Zajímavosti o Babočce bodlákové.

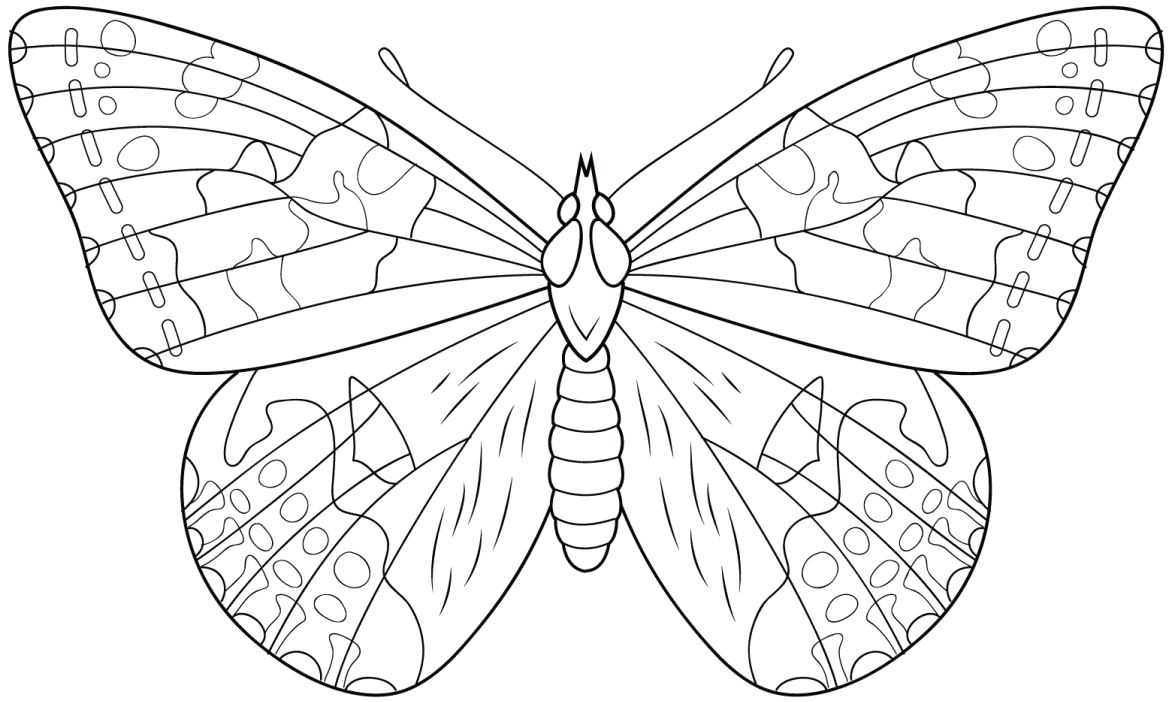
- Věděli jste, že housenky mají 12 očí?
- Věděli jste, že motýli se neživí jen nektarem, ale také šťávou hnilícího ovoce?
- Věděli jste, že babočky mají 6 nohou, i když to vypadá, že mají jen 4?
- Věděli jste, že babočky po vypuštění do přírody žijí až 1 rok?
- Věděli jste, že motýli nemají plíce? Dýchají skrze otvory na břicho, nazývané průduchy?
- Věděli jste, že motýli rozpoznávají chuť pomocí svých nohou?
- Věděli jste, že babočky dokáží během dne urazit velké vzdálenosti? Při migraci překonávají až 150 km za den.
- Věděli jste, že babočka saje nektar z více jak 100 druhů rostlin?

Stadia vývoje Babočky bodlákové – vajíčko, housenka, ...

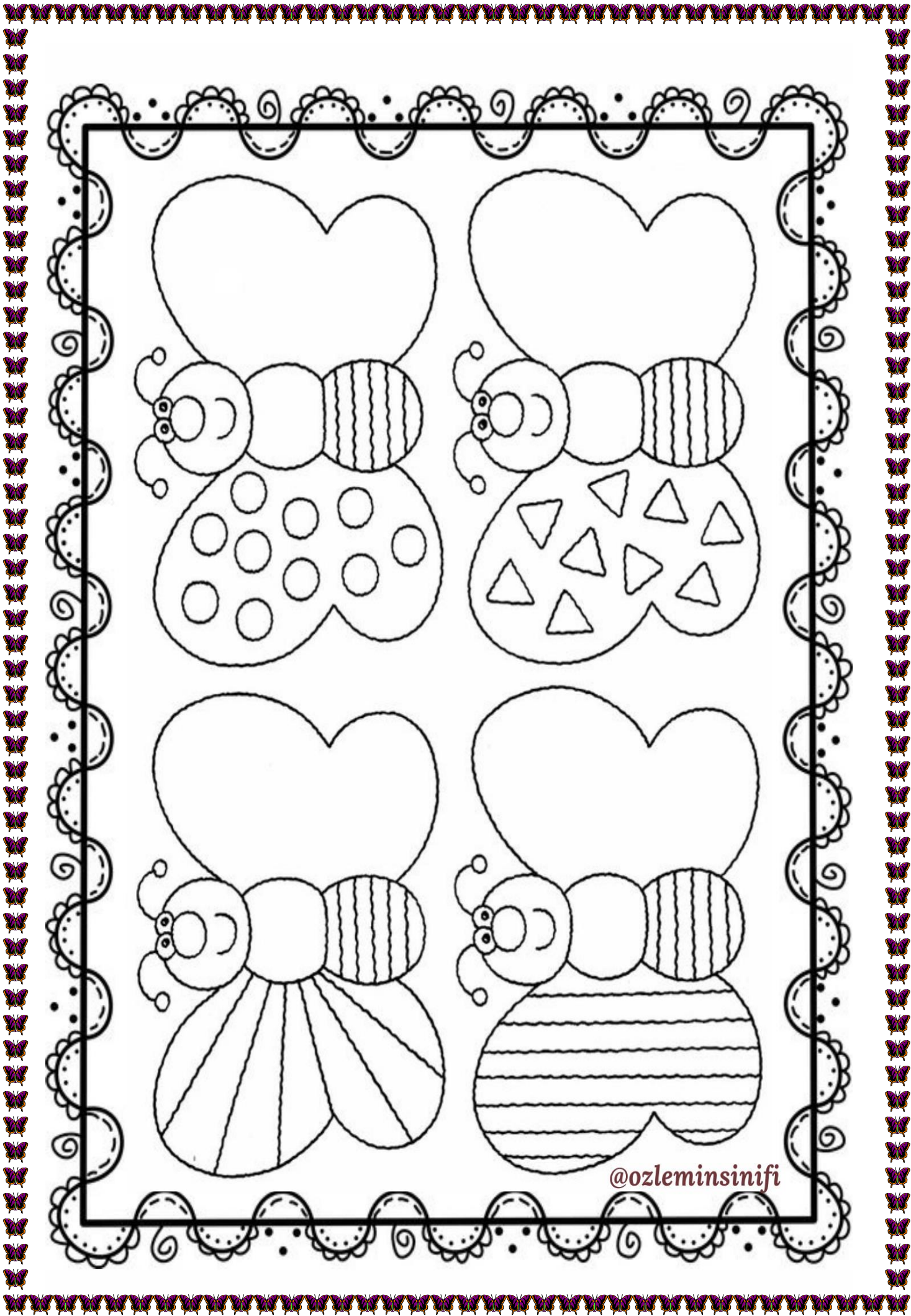

... kukla, dospělý jedinec

visit the world
SUPER
coloring

@ozleminsinifi

Color by shape.

Pink

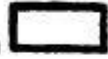

Red

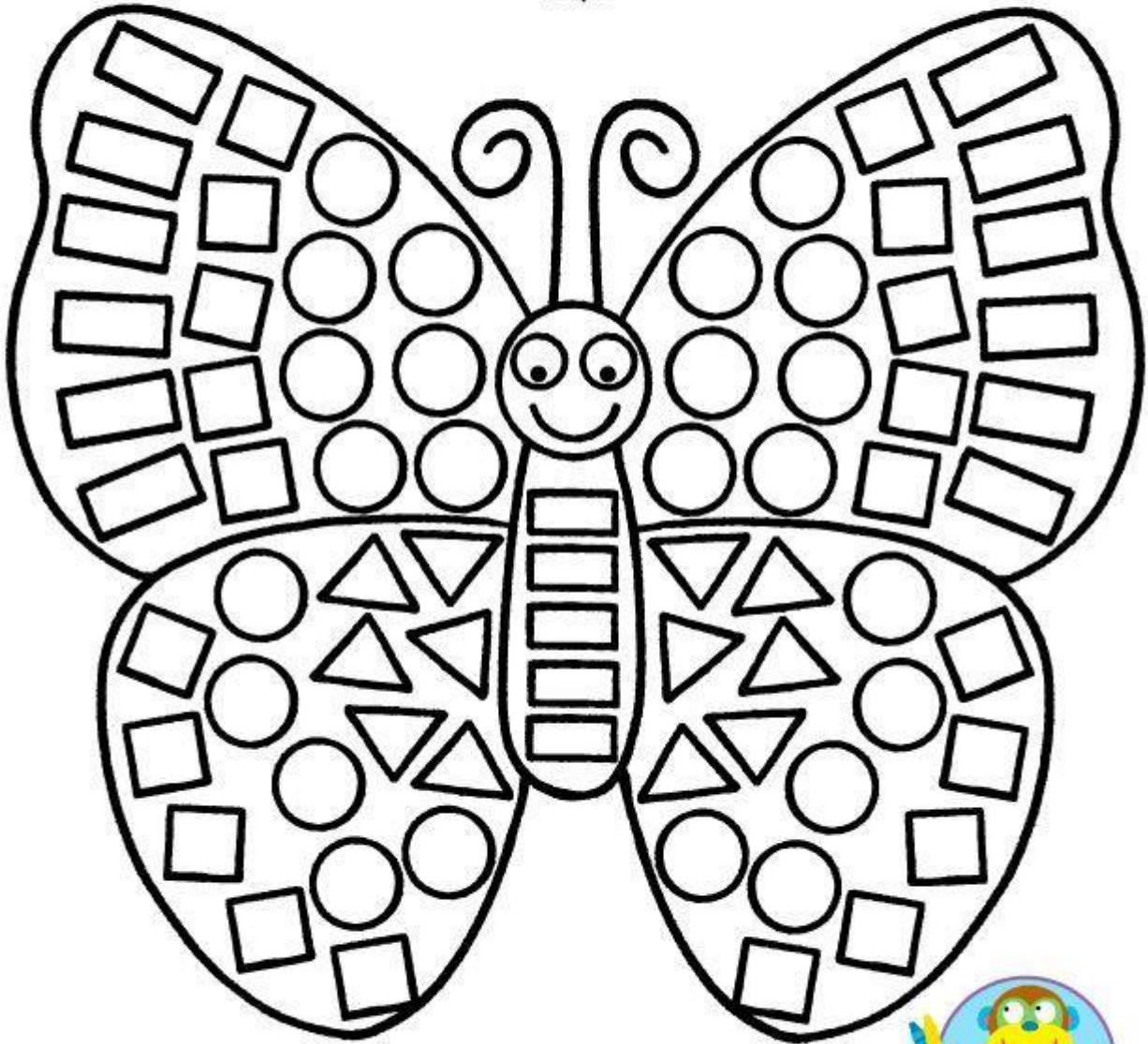

Purple

Green

Orange

alextoys.com

Finish the butterfly with your blue and yellow crayons!

Paper Roll Rainbow
Butterfly Crafts For Kids

Nabídka výtvarných činností

Přeji mnoho krásných zážitků
s Babočkami bodlákovými!!

Zdroje : Pinterest